

Dự án:IUCN

TÀI LIỆU TẬP HUẤN VỀ FLEGT

(Tăng cường thực thi luật lâm nghiệp, quản trị rừng và buôn bán gỗ)
TP HCM 12-14 tháng 8 năm 2009

Hoàng Xuân Tý
GreenField consulting Ltd.

Gồm 4 bài thuyết trình kèm theo các câu hỏi thảo luận sau đây:

Bài 1: Giới thiệu chung về FLEGT (FLEGT Note No 1)

Bài 2: Thế nào là gỗ bất hợp pháp, các hệ thống đảm bảo tính hợp pháp của gỗ (FLEGT Note No 2, 3, 4)

Bài 3: Hiệp định đối tác tình nguyện (VPA) (FLEGT Note No 5)

Bài 4: Hướng dẫn cho giám sát độc lập (FLEGT Note No 6, 7)

Bài 4

HƯỚNG DẪN CHO GIÁM SÁT ĐỘC LẬP

1. Giám sát độc lập là gì? Chức năng của Giám sát ĐL là gì và do ai bổ nhiệm?
2. Các điều kiện để trở thành Giám sát độc lập.
3. Các thể chế cho Giám sát độc lập hoạt động.

1. Giám sát độc lập là gì? Chức năng và do ai bổ nhiệm?

❖ Giám sát độc lập là gì? (hay bên thứ ba)

- Giám sát độc lập là một tổ chức có thẩm quyền của quốc gia đối tác, có chức năng kiểm tra hoạt động của toàn bộ “Hệ thống đảm bảo tính hợp pháp- LAS” (từ khâu khai thác gỗ, đến chế biến và xuất khẩu) cũng như kiểm tra quá trình cấp giấy phép FLEGT.
- Các báo cáo của “Giám sát độc lập” được gửi cho Hội đồng cùng thực hiện “JIC” xem xét. (Xem hình H1).

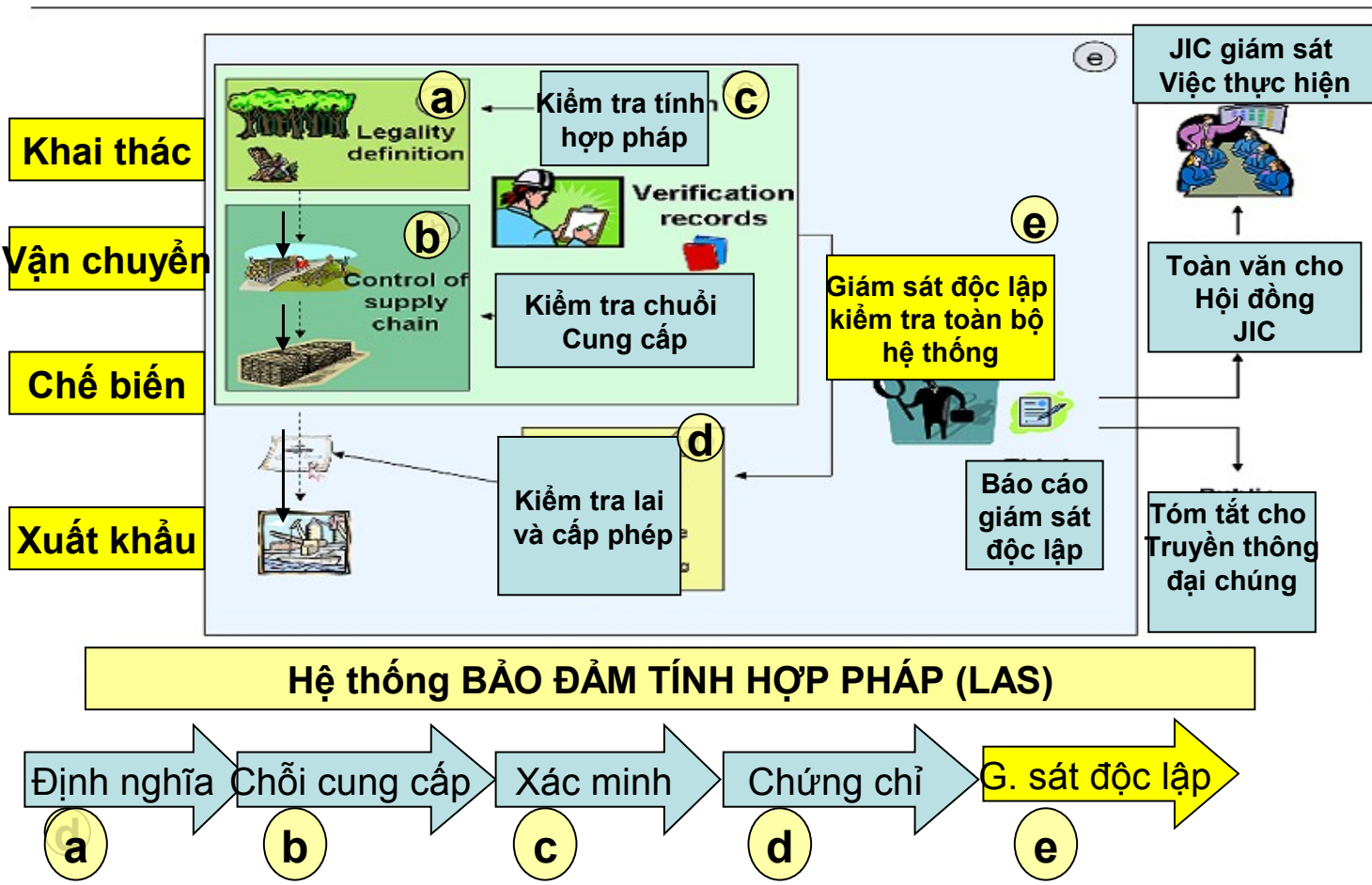
❖ Giám sát độc lập nhằm mục đích gì? Có hai mục đích chính:

- Duy trì độ tin cậy của Hệ thống LAS và đảm bảo với tất cả các bên có liên quan rằng Hệ thống LAS đã được vận hành đúng như dự kiến.
- Cung cấp sự tin nhiệm cho hoạt động cấp phép FLEGT trên cơ sở kiểm tra tất cả các khâu trong Hệ thống Đảm bảo tính Pháp lý của quốc gia đối tác.

❖ Ai tuyển dụng/ bổ nhiệm cơ quan Giám sát độc lập?

- Chính phủ quốc gia đối tác lựa chọn các tổ chức ngoài nhà nước (có thể là của nước ngoài) có đủ điều kiện để tuyển dụng làm đơn vị Giám sát độc lập, dưới hình thức hợp đồng hay một hiệp định.
- Chi phí giám sát độc lập do chính phủ quốc gia đối tác chi trả.

H1. Vị trí của Giám sát độc lập

Hình 1: Sơ đồ 5 yếu tố trong Hệ thống Đảm bảo tính Hợp pháp: a) Tính hợp pháp trong rừng; b) Kiểm soát dây chuyền cung cấp; c) Xác minh rừng và dây chuyền cung cấp; d) Cấp giấy phép; e) Giám sát độc lập toàn bộ hệ thống.

2. Các điều kiện để làm Giám sát độc lập (bên thứ ba).

- ❖ Là tổ chức phi chính trị, độc lập với cơ quan thi hành luật Lâm nghiệp của quốc gia đối tác.
- ❖ Cơ quan giám sát độc lập không được có quan hệ thương mại hoặc thể chế với bất kỳ tổ chức nào tham gia vận hành Hệ thống LAS, hoặc doanh nghiệp nào có các hoạt động bị đưa ra giám sát.
- ❖ Đủ kiến thức, kỹ năng và cơ chế cần thiết để đảm bảo việc giám sát là độc lập và khách quan.
- ❖ Cơ quan này sẽ giám sát việc thực hiện Hệ thống LAS bằng cách:
 - (i) Kiểm tra tất cả các khâu trên cơ sở sử dụng những biện pháp kiểm toán tốt nhất;
 - (ii) Xác định những gì không tuân thủ pháp luật và những trục trặc trong Hệ thống LAS;
 - (iii) Báo cáo những phát hiện của mình lên Ủy ban đồng thực hiện (JIC).

3. Các quy định về thể chế cho Giám sát độc lập hoạt động.

- ❖ **Hoạch định quyền lực:** Chính phủ quốc gia đối tác chính thức thể chế hóa chức năng giám sát độc lập và tạo điều kiện cho nó hoạt động một cách hiệu quả và minh bạch: Các khía cạnh sau đây cần được chính phủ nước đối tác thể chế hóa một cách cụ thể để đơn vị giám sát độc lập có thể làm việc một cách khách quan:
 - Được tiếp cận con người, hiện trường và tài liệu cần thiết để thực hiện chức năng giám sát.
 - Đảm bảo đủ kinh phí và các nguồn lực khác để thực hiện đầy đủ chức năng giám sát độc lập.
 - Độc lập đối với các yếu tố khác trong hệ thống LAS.
 - Có cơ chế minh bạch trong bổ nhiệm Cơ quan giám sát độc lập và nguyên tắc hoạt động của nó.
 - Có đề cương/ nhiệm vụ (ToR) của Cơ quan giám sát độc lập do JIC phê duyệt và đưa ra công khai trước khi thực hiện tuyển lựa Cơ quan giám sát.
 - Có quy trình đấu thầu công khai minh bạch cho các nhà thầu tốt nhất trong nước và quốc tế.

Câu hỏi thảo luận

1. Khả năng làm giám sát độc lập của các tổ chức tại Việt nam hiện nay như thế nào?
2. Đây là các khó khăn chính khi thực hiện việc giám sát độc lập của bên thứ ba trong điều kiện Việt nam hiện nay ?
3. Nêu các kiến nghị liên quan đến giám sát độc lập của chương trình FLEGT.